

УДК 330.341.1:334.7

**РОЗВИТОК НАУКОВИХ ПАРКІВ В УМОВАХ ФОРМУВАННЯ ІМІДЖУ РЕГІОНА:
СВІТОВИЙ ДОСВІД ТА УКРАЇНСЬКІ РЕАЛІЇ**

Зінченко Ольга Анатоліївна, кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри менеджменту та туристичного бізнесу Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара ol-zinchenko@ukr.net, +380987941761

Olha Zinchenko, PhD in Economics, Associate Professor, Associate Professor of the Department of Management and Tourism Business, Oles Honchar Dnipro national university

O. Zinchenko. Development of scientific parks in conditions of formation of the image of the region: world experience and Ukrainian realities

The article analyzes the leading world experience of creation and functioning of scientific parks as centers of innovative development of territories and the expansion of the competitiveness of science-intensive business and scientific organization. It proved that innovation development is possible in a certain area, for example, a region. The author also establishes that activation of innovation activity through the network of scientific parks contributes to the formation of the innovative regional image and positively influences attraction of investments and skilled workforce in such region. Evidence of this is the experience of countries such as the United States, Great Britain, Japan, China. The article analyzes the models of scientific organization of innovation activity in these countries. It proves that the American model of scientific parks organization is appropriate for implementation in Ukraine. The emphasis is on the leading role of higher education institutions in this model. It substantiates the expediency and main obstacles of implementation of this model in the realities of the Ukrainian economy and highlights the interests of all participants of the innovation process in creation and dissemination of scientific parks. Particular emphasis is placed on the need for the regional authorities to participate in these processes as a prerogative for the formation of a positive image of the region. The main principles of effective assistance are the reduction of administrative barriers, the development of social infrastructure, the expansion of ties with scientific centers, the formation of orders in the specialty in accordance with the needs of scientific parks, encouragement (in the form of privileges) of business organizations to conduct joint research and research universities works in priority areas. As a promising direction for further research in this direction the author highlights the development of mechanisms for coordinating the interests of all subjects of innovation activity of scientific parks, the introduction of criteria for assessing their impact on the development of the image of regions and the state as a whole.

The article is of an exploratory nature and highlights the prospects for implementing the world-wide experience of creating science parks in Ukrainian realities.

Зінченко О.А. Розвиток наукових парків в умовах формування іміджу регіона: світовий досвід та українські реалії

У статті проаналізовано провідний світовий досвід створення та функціонування наукових парків як центрів інноваційного розвитку територій та поширення конкурентоспроможності наукоємного бізнесу і наукової організації. Доведено, що Інноваційний розвиток можливий в певному просторі, прикладом якого є регіон. Встановлено, що активізація інноваційної діяльності через мережу наукових парків сприяє формуванню іміджу інноваційного регіону та позитивно впливає на залучення інвестицій та кваліфікованої робочої сили в такий регіон. В підтвердження цього наведено досвід таких країн, як США, Великобританія, Японія, Китай. Проаналізовано моделі наукової організації інноваційної діяльності в цих країнах. Запропоновано для впровадження в Україні саме американську модель організації наукових парків. Акцентовано увагу на провідну роль вищих навчальних закладів в цій моделі. Обґрунтовано доцільність та основні перепони імплементації цієї моделі в реаліях української економіки. Виокремлено інтереси всіх учасників інноваційного процесу у створенні та поширенні діяльності наукових парків. Особливо підкреслено необхідність участі регіональної влади в цих процесах як прерогативу для формування позитивного іміджу регіона. Основними принципами ефективної допомоги запропоновано зниження адміністративних бар'єрів, розвиток соціальної інфраструктури, розширення зв'язків з науковими центрами, формування замовлення на спеціальності відповідно до потреб наукових парків, заохочення бізнес-організацій до проведення спільних з університетами науково-дослідних робіт в пріоритетних сферах. Як перспективний напрямок подальших досліджень в цьому напрямі виділено розробку механізмів узгодження інтересів всіх суб'єктів інноваційної діяльності наукових парків, впровадження критеріїв оцінки їх впливу на розвиток іміджу регіонів та держави загалом.

Стаття має оглядовий характер та освітлює перспективи впровадження світового досвіду створення наукових парків в українських реаліях.

Зинченко О.А., кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри менеджмента і туристичного бізнесу Дніпровського національного університету ім. Олеся Гончара

Развитие научных парков в условиях формирования имиджа региона: мировой опыт и украинские реалии

В статье проанализированы ведущий мировой опыт создания и функционирования научных парков как центров инновационного развития территорий и распространение конкурентоспособности наукоемкого бизнеса и научной организации. Доказано, что инновационное развитие возможно в определенном пространстве, примером которого является регион. Установлено, что активизация инновационной деятельности через сеть научных парков способствует формированию имиджа инновационного региона и положительно влияет на привлечение инвестиций и квалифицированной рабочей силы в такой регион. В подтверждение этого приведены опыт таких стран, как США, Великобритания, Япония, Китай. Проанализированы модели научной организации инновационной деятельности в этих странах. Предложена для внедрения в Украине именно американскую модель организации научных парков. Акцентировано внимание на ведущую роль высших учебных заведений в этой модели. Обоснована целесообразность и основные препятствия имплементации этой модели в реалиях украинской экономики. Выделены интересы всех участников инновационного процесса в создании и распространении деятельности научных парков. Особенно подчеркнута необходимость участия региональных властей в этих процессах как прерогатива формирования позитивного имиджа региона. Основными принципами эффективной помощи предложено снижение административных барьеров, развитие социальной инфраструктуры, расширения связей с научными центрами, формирование заказа на специальности в соответствии с потребностями научных парков, поощрения бизнес-организаций к проведению совместных с университетами научно-исследовательских работ в приоритетных сферах. Как перспективное направление дальнейших исследований в этом направлении выделено разработку механизмов согласования интересов всех субъектов инновационной деятельности научных парков, внедрение критериев оценки их влияния на развитие имиджа регионов и государства в целом.

Статья имеет обзорный характер и освещает перспективы внедрения мирового опыта создания научных парков в украинских реалиях.

Постановка проблеми. Поступове реформування економіки України на шляху інтеграції в єдиний європейський простір неможливе без якісних змін у виробничій сфері, які б базувалися на інноваціях як принципово нових рішеннях, сприяючих динамічному розвитку, добробуту, конкурентоспроможності, підприємницької активності.

Україна за індикаторами інноваційного табло Євросоюзу є новатором, що тільки формується зі значенням зведеного індексу 0,206, випереджаючи Болгарію (0,175). Найближчим конкурентом, якого Україна може наздогнати, є Румунія (0,219). Загалом же значення зведеного індексу інновацій для України є вдвічі меншим за середнє по країнах ЄС (0,544) [1, с.35]. Тому інноваційні технології та підходи, проблеми впровадження їх в практику дедалі більше привертають увагу не тільки науковців, а й лідерів бізнесу та політичних діячів

Інноваційний розвиток можливий в певному просторі – підприємство, регіон, країна – враховуючі специфіку цього простору, інфраструктурну компоненту, систему комунікацій, взаємозв'язок із зовнішнім середовищем. Важливим є сприятливі умови співпраці економічних агентів в інноваційній сфері, і як свідчить світовий досвід, для вирішення цієї задачі ефективним є створення наукових парків.

Курс на поширення інновацій через наукові парки передбачено в таких урядових документах, як «Стратегія інноваційного розвитку України на період до 2039 року» та «Стратегія інноваційного розвитку України на 2010-2020 роки в умовах глобалізаційних викликів» [2]. Також цьому питанню приділено багато уваги в Національній доповіді «Інноваційна Україна 2020» [1], виданою Національною академією наук України. В цих джерелах комплексно розглядається розбудова інститутів трансферу технологій, мережевих структур та створення умов їх діяльності, окремо виділяється аспект «розумної спеціалізації» та конкретизують перспективи створення інноваційних технологічних платформ. Однак в цих документах дуже фрагментарно та неповно розглядаються питання ефективної співпраці між вищою школою та виробничим сектором економіки: відмічається необхідність співпраці, однак не конкретизується, в чому саме вона полягає.

Тому розкриття механізмів цієї взаємодії, її форм та пріоритетів, а також аналіз світового досвіду в цій сфері є важливим науковим завданням.

Поширення активної співпраці між вузами як центрами науки та бізнесом впливає на економічний простір тієї території, де відбуваються інноваційні процеси. Формується певний імідж регіону як провідника нововведень, а це, в свою чергу, стимулює створення та розвиток інноваційної діяльності держави.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питанням розвитку інноваційної діяльності через систему наукових парків присвячена значна кількість наукових праць. Так теоретичні та практичні аспекти формування та управління інноваційними процесами в наукових парках комплексно досліджені в роботах І. Чудаєвої [3], Н. Мешко [4], Д. Солохі [5], О. Фінагіної [6], І. Уханової [7].

Невирішена частина загальної проблеми. Однак в публікаціях, присвячених цій тематиці дуже незначну увагу приділено питанням ролі вищих навчальних закладів в активізації інноваційних процесів у межах інноваційних утворень. При дослідженні світового досвіду ці питання окремо не виділяються, не аналізується їх вплив на формування позитивного іміджу регіону.

Мета статті полягає в аналізі світових моделей створення та функціонування наукових парків та обґрунтуванні позитивного впливу цих процесів на формуванні іміджу інноваційного регіону.

Результати дослідження. На сьогоднішній день немає єдиного визначення технопарку незважаючи на те, що така форма здійснення інноваційної діяльності існує з середини ХХ століття. Міжнародна асоціація наукових парків (International Association of Science Parks – IASP) пропонує наступне визначення: «Науковий парк – це організація, яка управляється фахівцями, головна задача якої полягає в збільшенні добробуту населення певної території завдяки просуванню ідей інноваційної культури, а також конкурентоспроможності інноваційного бізнесу і наукової організації» [8]. Таким чином, головними ознаками наукового парку є, по-перше, спрямованість на розвиток тієї територіальної спільноти, де цей парк здійснює свою діяльність – тобто формується імідж території як передової, спрямованої на нововведення, привабливої для наукоємного виробництва; по-друге, важливо, що докорінно переосмислюється філософія ведення бізнесу – формується простір інноваційної культури, яка сповідує цінності наукової творчості, креативності, інноваційної активності; по-третє підкреслюється важливість співпраці між бізнесом та науковими організаціями. Така взаємодія реалізується через стимулювання та управління потоками знань та технологій між університетами, науково-дослідними інститутами, компаніями та ринками. Вона спрощує створення та зростання інноваційних компаній шляхом інкубації, зосередженні інноваційної активності в єдиних центрах.

Цікавим є те, що IASP не робить різниці в поняттях «науковий парк», «технологічний парк», «технопол», «технологічний ареал», «дослідницький парк». За термінологією цієї організації це одне і теж саме. Різниця обумовлена відмінністю сприйняття цих структур в різних країнах. Так у Великобританії зазвичай використовують термін «науковий парк», в США – «дослідницький парк», в Росії – «технопарк».

В Україні така різниця в трактуванні понять існує: так, згідно Закону України «Про спеціальний режим інноваційної діяльності технологічних парків»: «технологічний парк (технопарк) – юридична особа або група юридичних осіб, що діють відповідно до договору про спільну діяльність без створення юридичної особи та без об'єднання вкладів з метою створення організаційних засад виконання проектів технологічних парків з виробничого впровадження наукоємних розробок, високих технологій та забезпечення промислового випуску конкурентоспроможної на світовому ринку продукції» [9, ст.1].

Створення та діяльність саме наукових парків регулює Закон України «Про наукові парки», який трактує наукові парки як «юридичні особи, що створюється з ініціативи вищого навчального закладу та/або наукової установи шляхом об'єднання внесків

засновників для організації, координації, контролю процесу розроблення і виконання проектів наукового парку. Його партнерами можуть бути суб'єкти господарювання, які повинні для цього укласти відповідний договір» [10, ст.1].

Таким чином, різниця полягає в тому, що в технологічному парку існує менше обмежень для потенційних клієнтів (наприклад, можуть допускатися екологічно нешкідливі підприємства), а зв'язки з університетами чи дослідницькими інститутами не є обов'язковими. Натомість наукові парки утворюються тільки на базі наукових та навчально-наукових установ.

У новітній час в світі існує понад 500 технопаркових структур, у США функціонує понад 160 технопарків (що становить біля 30% загальної кількості таких структур у всьому світі), у Німеччині нараховують понад 60 структур такого типу, в Російській Федерації близько 60 технопарків, у Китаї – близько 50, у Великій Британії – понад 40, у Франції – 30, Японії – 20, Сінгапурі – 10 [7, с.3].

Вперше такі інноваційні структури були створені у США на початку 50-их років Стенфордським університетом штату Каліфорнія, який згодом виріс у всесвітньо відомий парк «Кремнієва долина» – центр високотехнологічної індустрії, що виробляє до 20 % всього програмного забезпечення та комп'ютерної техніки у світі. Найбільш ефективні на сьогоднішній день дослідницькі парки в США виникли спонтанно завдяки вдалому поєднанню географічних, економічних та соціальних факторів, однак спільним є те, що всі вони виникли на базі провідних наукових організацій країни та всесвітньовідомих навчальних закладів: Гарвардський університет, Массачусетський технологічний інститут, Каліфорнійський інститут технологій (технопарк «Шосе -128»), Північнокаролінський університет та університет Дьюка (технопарк «Трикутний дослідний парк»), Південно-Західний фонд біомедичних досліджень, Південно-Західний дослідний інститут, Техаський університет Сан-Антоніо (біотехнологічний парк Сан-Антоніо), Техаський університет (Техаський науковий парк в м. Остіні) тощо.

Комерціалізація науки постає у США одним із національних пріоритетів та ключовою метою створення паркових структур, які є своєрідними «вузлами» зосередження наукового та комерційного потенціалів та їх ефективної подальшої співпраці. Під впливом активізації наукової діяльності в межах дослідницьких парків формується і певний імідж тих територій, де вони сформовані, як технологічних центрів, що притягують інтелектуальні ресурси зі всього світу та відрізняються креативними ідеями, здатними змінити всесвіт.

Подібну схему організації наукових парків на базі університетів використовують у Великобританії. Так, у Великобританії перший технопарк був організований в 1972 р. при університеті Херіот-Уатта на сході Шотландії в 1973р. при коледжі Гроаци Кембриджського університету. Район, що оточує університет, ще 40 років тому був сільською місцевістю. Після створення технопарку за останні 15 років поблизу нього розмістилися 1600 компаній, у яких працюють 45 тис. дослідників та вчених. Також прикладами ефективною співпраці академічних установ, бізнесу та місцевої влади можна назвати діяльність наукових парків Кембриджа, Едінбурга і Суррейського університету [7, с. 47]. Імідж цих наукових організацій поширився і на регіони, де вони функціонують – це території високої академічної мобільності, традиційно розвиненою науковою сферою та високою якістю освітніх послуг.

Дещо іншим є дослід азійських країн. У країнах Далекого Сходу наукові парки почали виникати в 70-80-х роках. Зараз діють або організуються кілька наукових парків в Японії (включаючи «наукове місто» Цукуба, куди входить 3 технопарки, понад 50 державних дослідних інститутів, на які витрачається близько половини національного бюджету НДР) і по одному в Сінгапурі, Південній Кореї, Тайвані та Таїланді. Вони вносять помітний внесок в економічний розвиток регіонів цих держав. Незважаючи на відмінності, перш за все незрівнянно більший економічний потенціал Японії, є одна спільна риса у розвитку наукових парків в цих країнах: всі вони є плодами свідомої

урядової політики. У жодній з названих країн не відбувається спонтанної угруповання науково-технічних і промислових організацій навколо великого університету, як в США, не домінує консервативна модель потужних самовпорядкованих структур провідних вишів країни, як у Великобританії. В Японії вся політика регіонального розвитку та індустріалізації спирається на план створення мережі з 19 «технополісів», який здійснюється під егідою Міністерства міжнародної торгівлі та промисловості. У реалізації цього плану беруть участь всі міністерства і префектури, в яких будуть розташовані «технополіси». Мобілізовані всі ресурси, включаючи засоби масової інформації, промисловість і місцева влада. Культура технополісу формує і певний імідж – території нового технологічного укладу, з високою автоматизацією всіх процесів життєдіяльності.

Дуже централізованим є регулювання діяльності наукових парків в Китаї. Найбільш відомими є багатонаціональні (міжнародні) зони розвитку, такі як Шеньчжень, Дунгуань, і Сучжоу, в яких підкреслюється роль транснаціональних корпорацій як двигунів прогресу. Інший тип являє собою багатонаціональні зони навчання, серед яких Шанхай вважається лідером. Нарешті є місцеві інноваційні зони навчання, які більше покладаються на вітчизняні технології з деякою взаємодією з іноземними компаніями. Прикладом таких парків є Сіань, який багато в чому спирається на ресурси місцевого університету та оборонної промисловості Китаю. Китайський уряд надає основну фінансову підтримку інноваційним компаніям, навчальні заклади забезпечують їх кваліфікованими кадрами. Китай на сьогодні є одним із провідних практиків у використанні стратегії науково-дослідних парків для економічного і регіонального розвитку. Великі науково-технологічні промислові парки Китаю є головним інструментом країни для підвищення конкурентоспроможності на міжнародному рівні [7, с. 67-69]. Імідж територій – це зони створення нових технологій, які мають експериментальний характер.

Висновки та перспективи подальших досліджень. Як ілюструє досвід розглянутих держав, наукові парки є комплексною системою, тому важлива активна участь у цих процесах як представників бізнесу, так і державних органів влади, зокрема на регіональному та місцевому рівнях

Для України найбільш пріоритетною, на наш погляд, є американська модель створення наукових парків. Це обумовлено, по-перше, тим, що університети в нашій державі ще з радянських часів були відомими центрами підготовки висококваліфікованих кадрів, мають значний науковий потенціал, відповідну дослідницьку базу та досвід співпраці з виробничими підприємствами. По-друге, саме в університетах є найбільш сприятливе середовище для розвитку інноваційної культури, оскільки концентрує потенціал творчої та активної молоді, генерує нові ідеї, має потужний інтелектуальний капітал та сталу систему наукових традицій. Нажаль, багато підприємницьких структур цього не мають як з об'єктивних (відсутність досвіду наукових досліджень), так і з суб'єктивних причин (не бажання вкладати у високоризикові наукові проекти). Держава хоча і декларує підтримку інноваційної діяльності, але допомога є дуже обмеженою та зводиться лише до законодавчого регулювання та певних пільг (які періодично скасовуються). У високорозвинених країнах рівень бюджетних асигнувань на функціонування науково-технічних зон досить високий: у Великобританії – 62 %, Франції – 74 %, у Німеччині – 78 %, у Нідерландах – 70 %, у Бельгії – майже 100 %, тоді коли українські технопарки є на самофінансуванні, а держава надає лише деякі пільги та преференції, що належать до непрямих методів стимулювання [3, с. 362]. Тому ані японська, ані китайська моделі, засновані на дуже активній підтримці держави, не є дієвими в реаліях української економіки.

Навчальні заклади дуже зацікавлені у співпраці з бізнесом в Україні, оскільки більшість з них так і не змогли перейти на самофінансування та потерпають значних фінансових труднощів, тому потребують в нових джерелах інвестицій в фундаментальні та прикладні дослідження, оновлення матеріально-технічної бази, налагодження каналів

для трансферу технологій у виробництво. Це сприятиме збільшенню автономності та фінансової незалежності вишів, розширенню можливостей у сфері наукових досліджень та працевлаштування студентів, комерціалізації знань, підвищенню престижу університету та науки загалом. З боку університетів провідним завданням є заснування технопарків, інноваційних фірм, венчурних фондів на своїй базі з метою проведення науково-дослідних робіт; зменшення бюрократичної складової у їхній діяльності, що суттєво ускладнює діалог ВНЗ із бізнесом; активне залучення експертів та представників бізнесу до освітнього процесу [11, с.113].

Зацікавленість бізнесу в участі в наукових парках обумовлена прагненням підвищити конкурентоспроможність на ринку завдяки використанню унікальних технологій, залученню висококваліфікованих кадрів, збільшенню прибутку за рахунок збільшення доданої вартості, підвищенню ділової репутації. Для підприємницьких структур важливо переорієнтуватися зі швидкого отримання прибутку на досягнення довгострокових результатів шляхом інноваційної діяльності.

Ініціатором та організатором такої співпраці повинна стати регіональна влада, оскільки через створення наукових парків, як свідчить світова практика, підвищується імідж регіону, а це означає притік інвестицій та залучення висококваліфікованої робочої сили з інших регіонів та країн, активізації ділової активності (шляхом надання пільг, звільнення від податків бізнес-структур, які співпрацюють з університетами), заснування нових типів підприємств. Основними принципами ефективного допомоги при цьому є зниження адміністративних бар'єрів при організації наукоємного виробництва на території, розвиток соціальної інфраструктури, використання зав'язків з науковими центрами, формування замовлення на спеціальності відповідно до дійсних потреб ринку праці та бізнес-середовища, заохочення (у вигляді пільг) бізнес-організацій до проведення спільних з університетами науково-дослідних робіт в пріоритетних сферах.

Подальшими напрямками наукових досліджень в цій сфері є розробка механізмів узгодження інтересів всіх суб'єктів інноваційної діяльності наукових парків, впровадження критеріїв оцінки їх впливу на розвиток іміджу регіонів та держави загалом.

Список використаних джерел:

1. *Інноваційна Україна 2020: національна доповідь / за заг. ред. В.М. Гейця та ін.; НАН України. – К., 2015. – 336 с.*
2. *Стратегія інноваційного розвитку України на 2010–2020 роки в умовах глобалізаційних викликів / Авт.упоряд.: Г.О. Андрощук, І.Б. Жиляєв, Б.Г. Чижевський, М.М. Шевченко. – К: Парламентське вид-во, 2009. – 632 с.*
3. *Чудаєва І.Б. Наукові парки: суть, функції та перспективи створення / І.Б. Чудаєва // Науковий вісник НЛТУ України. – 2011. – Вип. 21.1. – С. 352-361*
4. *Мешко Н.П. Механізми державного впливу на розвиток високих технологій у провідних країнах світу / Н.П. Мешко // Економіка і право. – 2008. – № 2. – С. 144-152*
5. *Солоха Д.В. Концептуальні засади формування інноваційної моделі регіонального розвитку / Д.В. Солоха // Прометей. – 2014. – № 2. – С. 93-98*
6. *Фінагіна О.В. Наукові засади теорії та практики сучасного бізнес-інкубування / О.В. Фінагіна // Збірник наукових праць Черкаського державного технологічного університету. Серія : Економічні науки. – 2015. – Вип. 40(3). – С. 5-10.*
7. *Уханова І.О. Розвиток та функціонування технопарків: світовий досвід та специфіка в Україні - Монографія. - Одеса, 2012. – 131 с.*
8. *General principles of International Association of Science Parks activity [Електронний ресурс]. - Режим доступу: URL: <https://www.iaspinspiringsolutions.com>*
9. *Про спеціальний режим інноваційної діяльності технологічних парків: Закон України від 16 липня 1999 р. N 991-XIV // Відомості Верховної Ради. – 1999. – № 40, ст.363 / Офіційний сайт Верховної Ради України. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/991-14>*
10. *Про наукові парки: Закон України від 25 червня 2009 року № 1563-VI // Відомості Верховної Ради. – 2009. – № 51, ст.757 / Офіційний сайт Верховної Ради України. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1563-17>*
11. *Семенець Ю.О. Партнерство бізнесу, держави та університетів як стратегічний ресурс інноваційного розвитку України / Ю.О. Семенець // Ефективна економіка. – 2016. – № 2. – С. 112-124*

References:

1. Geits, V.M. and others. (2015) *Innovatsiina Ukraina 2020 : natsionalna dopovid [Innovative Ukraine 2020: National Report]*. Kiev, National Academy of Sciences of Ukraine, 336 p.
2. Androschuk, G.O.; Zhilyaev, I.B.; Chizhevsky, B.G. & Shevchenko, M.M. (2009). *Stratehiia innovatsiinoho rozvytku Ukrainy na 2010–2020 roky v umovakh hlobalizatsiinykh vyklykiv [Strategy of innovation development of Ukraine for 2010-2020 in the context of globalization challenges]*. Kiev, Parliamentary View, 632 p.
3. Chudaeva, I.B. (2011). *Naukovi parky: sut, funktsii ta perspektyvy stvorennia [Scientific parks: the essence, functions and prospects of creation]*. Scientific Bulletin of NLTU of Ukraine, 21.1., 352-361
4. Meshko, N.P. (2008). *Mekhanizmy derzhavnoho vplyvu na rozvytok vysokykh tekhnolohii u providnykh krainakh svitu [Mechanisms of state influence on the development of high technologies in the leading countries of the world]*. Economics and Law, 2, 144-152
5. Solokha, D.V. (2014). *Kontseptualni zasady formuvannia innovatsiinoi modeli rehionalnoho rozvytku [Conceptual principles of the formation of an innovative model of regional development]*. Prometheus, 2, 93-98
6. Finagina, O.V. (2015). *Naukovi zasady teorii ta praktyky suchasnoho biznes-inkubuvannia [Scientific principles of the theory and practice of modern business incubation]* Collection of scientific works of Cherkasy State Technological University. Series: Economic Sciences, 40 (3), 5-10
7. Ukhanova, I.O. (2012). *Rozvytok ta funktsionuvannia tekhnoparkiv: svitovyi dosvid ta spetsyfika v Ukraini [Development and functioning of industrial parks: world experience and specifics in Ukraine]*. Monograph. Odessa, 131 p.
8. *General principles of International Association of Science Parks activity* Retrieved from: <https://www.iaspiringsolutions.com>
9. The Verkhovna Rada of Ukraine (1999), *Pro spetsialnyi rezhym innovatsiinoi diialnosti tekhnolohichnykh parkiv: Zakon Ukrainy [On the special regime of innovation activity of technological parks, The Law of Ukraine]*. Retrieved from: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/991-14>
10. The Verkhovna Rada of Ukraine (2009), *Pro naukovi parky: Zakon Ukrainy [On Scientific Parks, The Law of Ukraine]*. Retrieved from: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1563-17>
11. Semenets, U.O. (2016) *Partnerstvo biznesu, derzhavy ta universytetiv yak stratehichniy resurs innovatsiinoho rozvytku Ukrainy [Partnership of Business, State and Universities as Strategic Resource of Ukraine's Innovation Development]*. Effective economy, 2, 112-124

Ключові слова: інновація, територія, дослідницький парк, технополіс, технопарк

Ключевые слова: инновация, территория, исследовательский парк, технополис, технопарк

Key words: innovation, territory, research park, technopolis, technopark

Рецензент: Мешко Н.П., завідувач кафедри менеджменту та туристичного бізнесу, Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара, д.е.н., професор

Перевірено на плагіат системою: <https://corp.unicheck.com/library/viewer/report/5000369>